

Lausunto

31.05.2024

Asia: VN/4561/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eurooppalaista keskitettyä yhteyspistettä koskevaa sääntelyä täydentäväksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö

Viite: Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/4561/2024

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE EUROOPPALAISTA KESKITETTYÄ YHTEYSPISTETTÄ KOSKEVAA SÄÄNTELYÄ TÄYDENTÄVÄKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI (jäljempänä ESITYSLUONNOS)

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Nasdaq Helsinki Oy:n (jäljempänä ”Pörssi”) lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Pörssi kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Pörssin toiminta

Pörssi ylläpitää Suomessa säänneltyä markkinaa (pörssilista) ja monen-keskistä kaupankäyntijärjestelmää (MTF, jäljempänä myös MTF tai FN-markkina). Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän osakkeen liikkeeseenlaskijoita koskeva osa on rekisteröity ns. pk-yritysten kasvumarkkinaksi (Nasdaq First North Growth Market Finland, jäljempänä FN-kasvumarkkina). Lisäksi Pörssi toimii kansallisesti nimettynä tiedotevarastona Suomessa. Pörssi on osa Nasdaq-konsernia.

Yleiskommentit Esitysluonnoksesta

Esitysluonnoksessa ehdotetaan ESAP-asetuksen perusteella muutettavaksi useita lakeja, kuten arvopaperimarkkinalakia (746/2012). Suomen OAM-tiedotevaraston käyttö on ollut Pörssin havaintojen mukaan satunnaista ja tehtyjen tietohakujen määrä on alhainen. ESAP-yhteyspiste tulee kuitenkin osaltaan parantamaan pääsyä listayhtiöitä koskevaa tietoon Euroopan tasolla ja vuosien mittaan implementoinnin edetessä. Esitysluonnoksessa ehdotettu implementointi kotimaiseen lainsäädäntöön on tarpeellinen ja tulee Pörssin käsityksen mukaan myös selkeyttämään ESAP-asetuksen soveltamista, minkä lisäksi selvennykset nykyiseen sääntelyyn OAM-tiedotevaraston osalta ovat kannatettavia.

Pörssin ja sen toiminnan kannalta keskeiset asetuksesta johtuvat ja Esitysluonnoksessa olevat muut muutokset liittyvät sen asemaan ja tehtäviin arvopaperimarkkinoiden infrastruktuurin osana. Pörssi kannattaa pääosin Esitysluonnoksessa ehdotettuja säännöksiä Pörssiä koskevilta osin. Tämä koskee erityisesti pörssin asemaa säännellyn markkinan tiedotevaraston ylläpitäjänä (OAM-tiedotevarasto, officially appointed mechanism) ja ESAP-asetuksen tarkoittamana tiedonkeruuelimenä (ESAP collective body). Kyseisistä tehtävistä irtautumisen osalta Esitysluonnos on kuitenkin jäänyt puutteelliseksi ja sitä on täydennettävä.

Pörssi ehdottaa lisäksi, että Esitysluonnosta täydennetään tietyiltä muilta osin jäljempänä selostetuin tavoin. Lainsäädännön lisämuutoksilla voidaan toisaalta selkeyttää OAM- ja ESAP-toiminnan sisältöä ja toisaalta vähentää liikkeeseenlaskijoiden hallinnollista taakkaa sekä alentaa niiden listautumiskynnystä ja kustannuksia. Ehdotamme myös, että asian jatkovalmistelussa seurataan muiden maiden implementointitoimia ja täydennetään esitysluonnoksen kansainvälistä vertailua.

Julkistetun tiedon tiedoteluokat OAM-tiedotevarastossa ja tietojen vapaaehtoinen toimittaminen ESAP-yhteyspisteeseen

Säänneltyä markkinaa ja tiedotevarastoon toimittamista koskevat eri EU-säännökset on implementoitu Suomen lakiin pääasiassa arvopaperimarkkinalailla ja siihen sisältyvän ”säännellyn tiedon” määritelmän avulla. Kuten Esitysluonnoksessa todetaan, Pörssi toimii nykytilanteessa avoimuusdirektiiviin perustuvana virallisesti nimettynä järjestelmänä eli kansallisesti tiedotevarastona. Käytännössä tämä tarkoittaa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun säännellyn tiedon, kuten pörssiyhtiöiden ja joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijoiden julkistaman sisäpiiritiedon ja taloudellisten raporttien vastaanottamista, saatavilla pitoa ja säilyttämistä OAM-järjestelmässä ja tietokannassa.

Tiedotevarastoon kulloinkin toimitettavat tiedot ilmenevät tarkemmin tiedotevaraston tiedoteluokitukselta. Noudatetun käytännön mukaisesti tiedoteluokituksen sisältyy joitakin säännellyn tiedon määritelmän ulkopuolelle kuuluvia tietoja, kuten esitettä koskevat tiedotteet ja muut pörssin sääntöihin perustuvat julkistettavat tiedot.

Pörssi esittää harkittavaksi, onko laissa tai asetuksessa tarvetta nimenomaisesti mahdollistaa kansallisesti esim. nyt käytössä olevat vakiintuneet tiedoteluokat ja tiedoteformaatit OAM-tiedotevarastossa, myös muilta osin kuin ESAP-yhteyspisteeseen toimittamisvelvollisuuden osalta.

Pörssi pitää tärkeänä, että se voisi halutessaan toimia vapaaehtoisesti toimitettavien tietojen tiedonkeruuelimenä tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa. Tämä voisi olla tarkoituksenmukaista

esim. tilanteissa, joissa tiedon toimittaja on Pörssiin tai sen FN-markkinalle listattu liikkeeseenlaskija tai muu yhteisö, joka on liittynyt Pörssiin OAM- tai ESAP-toiminnan tekniseen rajapintaan. Pörssi katsoo, että tämä on mahdollista ESAP-asetuksen ja Esitysluonnoksen perusteella. Tältä osin Esitysluonnosta, esimerkiksi sen perusteluita voisi selventää.

Julkistetun tiedon toimitus Finanssivalvonnalle

Arvopaperimarkkinalaki edellyttää, että osana säännellyn tiedon julkistamista, tieto toimitetaan myös Finanssivalvonnalle. Pörssi ehdottaa, että nykyinen käytäntö, jossa Finanssivalvonta saa tiedon toimituksen OAM-tiedotevaraston kautta, kirjataan selvyyden vuoksi esitysluonnoksen perustelutekstiin liikkeeseenlaskijan toimitusvelvollisuuden mahdollisena toteutustapana.

OAM-tiedotevaraston ja tiedonkeruuelimen tehtävien siirtäminen toiselle toimijalle

Esitysluonnoksessa tiedotevaraston tehtävä annetaan säännellyn markkinan ylläpitäjälle ja vastaavasti MTF-markkinan ylläpitäjälle (AML 10:3). Esitysluonnoksessa todetaan, säännellyn markkinan ylläpitäjän toiminta on yksityistä elinkeinonharjoittamista. Yksityistä toimijaa ei voida määräämättömäksi ajaksi velvoittaa lainsäädännössä tähän tehtävään. Siten sillä on mahdollisuus halutessaan irtisanoutua tehtävästä. Mikäli Suomessa ei olisi yhtäkään säännellyn markkinan ylläpitäjää, joka tiedotevarastotehtävää hoitaisi, lainsäätäjän olisi varmistettava tiedotevarasto- ja siihen liittyvän tiedonkeruuelintehtävän toteutuminen muulla tavalla.

Pörssi on ilmaissut valtiovarainministeriölle halukkuutensa jatkaa tiedotevaraston tehtävää, ainakin nykyisessä laajuudessaan. Pörssi toimisi, säännellyn markkinan ylläpitäjänä, edelleen tiedotevarastona, jolloin se olisi myös ESAP-asetuksen mukainen tiedonkeruuelin näiden tietojen osalta. Kuten edellä on todettu, yksityistä toimijaa, kuten Pörssiä, ei voida velvoittaa jatkamaan laissa mainittua tehtävää määräämättömäksi ajaksi. Tehtävän hoitajalla tulee olla oikeus irtautua tehtävästä. Erilaiset liiketoiminnalliset syyt ja lainsäädäntömuutokset, kuten esimerkiksi OAM-toimintaa tai ESAP-tiedonkeruuelintä koskevan lainsäädännön olennaiset muutokset voivat vaikuttaa ennustamattomalla tavalla OAM-toiminnan sisältöön tai muutoin OAM-toiminnan harjoittajan velvollisuuksiin. Näiden tilanteiden varalta lainsäädännössä tulee varautua OAM-toiminnan uudelleen järjestämiseen muun osapuolen toimesta siten, se tapahtuu hallitusti ja aikataulullisesti toteuttamiskelpoisella tavalla, sekä niin, että säännellylle tiedolle on keskeytyksettä käytössä jokin tiedotevarasto tietojen toimittamista varten. Vastaavasti MTF-markkinaa koskevalle tiedolle tulee olla käytettävissä tiedonkeruuelin, jonka kautta tiedot voidaan keskeytyksettä toimittaa ESAP-yhteyspisteeseen.

Edellä olevan perusteella Esitysluonnosta on täydennettävä. Sääntelyssä on tarpeen määritellä ja sallia OAM-toiminnasta ja ESAP-tiedonkeruuelimen tehtävistä irtautuminen.

Pörssi esittää, että arvopaperimarkkinalakiin lisätään säännös, jossa määritellään selkeästi tiedotevarastona toimivan säännellyn markkinan ylläpitäjän oikeus irtautua tiedotevarastoa koskevista tehtävistä, mukaan luettuna tiedonkeruuelimenä toimiminen. Tämä vastaisi myös nykyistä OAM-järjestelyä. Lainsäädäntöteknisesti, kyseisen ehdotetun säännöksen lisäksi, irtautumisoikeuden yksityiskohdista voitaisiin määrätä antamalla nykyisessä arvopaperimarkkinalaisissa olevan valtiovarainministeriön valtuuden (AML 10:8) perusteella asetus. Tässä lakia täydentävässä säännöksessä voidaan määrätä tarkemmin tarpeellisista asioista kuten

esimerkiksi irtautumista koskevasta ilmoitusmenettelystä, irtautumismenettelyn yksityiskohdista sekä sen aikataulusta ja määräajoista. Sääntely voisi sisältää myös säännellyn markkinan ylläpitäjän (vastaavasti MTF) erityisen velvollisuuden irtautumissuunnitelman laatimisesta ja toimittamisesta valtiovarainministeriölle.

Hyväksytty sähköinen leima

ESAP-sääntelyyn sisältyy jäsenvaltioille mahdollisuus sallia tiedonkeruuelinten vaatia, että tiedot toimitetaan niille käyttäen hyväksyttyä sähköistä leimaa (qualified electronic seal, QES). Ehdotuksessa ei esitetä tiedonkeruuelimille mahdollisuutta vaatia toimijoita käyttämään hyväksyttyä sähköistä leimaa tietoja toimitettaessa, sillä tämän arvioidaan tarpeettomasti lisäävän toimijoille sääntelystä aiheutuvia kustannuksia. Tällaisen varmennusvälineen käyttäminen ei ole Suomessa vakiintunutta.

Pörssi kannattaa edellä mainittua implementointitapaa, eikä näe tarpeelliseksi sähköisen leiman käyttöä tiedotteiden toimittamisessa OAM-tiedotevarastoon ja/tai ESAP:iin.

Tietojen saatavilla pito OAM-tiedotevarastossa ja ESAP-yhteyspisteessä sekä tietojen arkistointi

Arvopaperimarkkinalain mukaan OAM-tiedotevarastoon toimitetut säännellyt tiedot on pidettävä yleisön saatavilla tiedotevarastossa tietyin osin vähintään viiden vuoden ajan ja tietyin osin vähintään kymmenen vuoden ajan. ESAP-asetus sisältää myös ESAP-yhteyspisteen osalta säännöksiä tietojen saatavilla pidosta ja historiatiedoista.

Pörssi ehdottaa, että saatavilla pitoa ja historiatietojen säilyttämistä ja arkistointia koskien annettaisiin tarkempia säännöksiä, joissa tulisi huomioida myös OAM-tiedotevaraston ja ESAP-yhteyspisteen käytäntöjen yhteneväisyys. Toimijoiden kannalta tarpeellisista yksityiskohdista voitaisiin määrätä antamalla arvopaperimarkkinalaissa olevan valtiovarainministeriölle annetun valtuuden (AML 10:8) perusteella asetus tai Finanssivalvonnalle annetun valtuuden (AML 10:9) perusteella määräys.

MTF-yhtiöiden toimittamat tiedot

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ehdotetaan toimivan ESAP-tiedonkeruuelimenä monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja pk-yritysten kasvumarkkinaksi rekisteröidyllä markkinalla. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän ehdotetaan keräävän arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden osalta tietyt markkinoiden väärinkäyttöasetuksen sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain tarkoittamat tiedot.

Pörssi pitää edellä mainittua ratkaisua tarkoituksenmukaisena.

Tiedonkeruu elimen nimeäminen kestävyysraportointitiedoille

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että PRH toimisi tiedonkeruuelimenä suurten listaamattomien yritysten raportoimille tiedoille. Säännellyn markkinan ylläpitäjä tiedotevarastona toimisi

tiedonkeruuelimenä pörssiyritysten raportoimille tiedoille ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä olisi tiedonkeruuelin monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä listattujen suurten yhtiöiden raportoimille tiedoille.

Pörssi pitää edellä mainittua yhteen ESAP-yhteyspisteeseen perustuvaa toimintamallia luontevana listatun liikkeeseenlaskijan kestävyysraportoinnin osalta. Kun kestävyysraportti sisältyy listatun yhtiön tai osuuskunnan toimintakertomukseen, raportti tulee näin ollen saataville joko OAM-tiedotevarastoon tai FN-kasvumarkkinan osalta ESAP-yhteyspisteeseen.

Muut kommentit ja ehdotukset

Pykäläkohtaiset kommentit ja teknisluonteiset huomiot

Arvopaperimarkkinalaki, luku 10

Esitysluonnoksen arvopaperimarkkinalain 10 luvun otsikkoa ja ainakin sen 3 pykälän otsikkoa on täsmennettävä, koska säännökset koskevat myös muuta kuin säänneltyä tietoa.

Sijoitusrahastolaki (ja VERH-laki)

Säännellylle markkinalle ns. pörssilistattujen rahastojen raportoinnin (esim. rahastoyhtiön taloudelliset raportit) osalta Pörssi toteaa, että tältä osin on kysymys säännelystä tiedosta, joten tiedonkeruuelimenä voitaneen käyttää soveltuvin osin myös OAM-tiedotevarastoa.

Liikkeeseenlaskijoiden hallinnollisen taakan vähentäminen

Johdon liiketoimien julkistaminen

MAR-asetuksen 19 artiklan mukaan liikkeeseenlaskijan johtohenkilöt ja heidän lähipiirinsä ovat velvollisia ilmoittamaan liikkeeseenlaskijalle ja Finanssivalvonnalle kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeilla, vieraan pääoman ehtoisilla välineillä, johdannaisilla tai muilla rahoitusvälineillä tekemänsä liiketoimet. Ilmoitusvelvolliset käyttävät tässä ilmoittamisessa Finanssivalvonnan omaa ja sen ohjeistukseen perustuvaa sähköistä asiointipalvelua ja lomaketta. Finanssivalvonnan palvelussa olevan lomakkeen tietoja voidaan hyödyntää myös johdon liiketoimien ilmoittamisessa liikkeeseenlaskijalle ja julkistamisessa markkinoille.

Pörssi ehdottaa, että listayhtiöiden hallinnollista taakkaa vähennetään siirtämällä johdon liiketoimien julkistaminen liikkeeseenlaskijalta Finanssivalvonnan tehtäväksi, kuten on esimerkiksi Ruotsissa. MAR-asetuksen mukaan kansallisessa lainsäädännössä voidaan säätää, että toimivaltainen viranomainen voi julkistaa tiedot itse. Ehdotamme, että säännellyn markkinan ja FN-markkinan johdon liiketoimien ilmoitukset julkistettaisiin julkaisemalla ja pitämällä ne nähtävillä

Finanssivalvonnan ja halutessa myös liikkeeseenlaskijan verkkosivuilla nykyisen julkistamismenettelyn sijaan. Kun ilmoitusten tekemisessä käytetään nykyistä tapaa ja hyödynnettäisiin mahdollisuuksien mukaan jo käytössä olevaa järjestelmää, Finanssivalvonta voisi toimia näiden tietojen osalta tietojen saatavilla pitäjänä ja luontevasti myös ESAP-tiedonkeruuelimenä. Synergiaetua tulisi, kun ilmoitusten toimitus tapahtuisi suoraan Finanssivalvonnan sähköisestä asiointipalvelusta sen verkkosivuille.

Julkistamistehtävän muutoksella liikkeeseenlaskijan hallinnollinen taakka vähenee, kun liiketoimi-ilmoituksen julkistamista koskevan tiedotteen laatiminen ja julkistaminen jää pois. Esimerkiksi vuonna 2023, OAM-tiedotevarastossa tehdyn haun mukaan, pörssiyhtiöt julkistivat 3241 suomenkielistä tiedotetta johdon liiketoimista. Merkitystä on myös sillä, että sijoittajat löytävät liiketoimia koskevan tiedon helposti, kun liiketoimi-ilmoitukset ovat muista tiedotteista erillään saatavilla Finanssivalvonnan verkkosivuilta.

Liputusilmoitusten julkistaminen

Pörssi ehdottaa lisäksi, että listayhtiöiden hallinnollista taakkaa vähennetään myös arvopaperimarkkinalain ns. liputusilmoitusten julkistamisen osalta. Ehdotamme, että Finanssivalvonta ottaa jatkossa tehtäväkseen kaikkien liputusilmoitusten julkistamisen ja ESAP-tiedonkeruuelimenä toimisen liputusilmoitusten osalta. Säännellyn markkinan ja MTF-markkinan liputusilmoitukset voitaisiin julkistaa julkaisemalla ja pitämällä ne nähtävillä Finanssivalvonnan ja liikkeeseenlaskijan verkkosivuilla nykyisen julkistamismenettelyn sijaan. Perustelujen osalta viittaamme edellä liiketoimi-ilmoitusten kohdalla esitettyyn.

Manninen Risto
Nasdaq Helsinki Oy